

Hervormd Hazerswoude - Beleidsplan Veilige Kerk

1. Inleiding en bewustwording

Het essentieel dat de mensen van de Hervormde Gemeente van Hazerswoude-Dorp zich veilig voelen binnen onze kerk. Dit veilige gevoel moet gevoeld worden in ons gemeente-zijn en tijdens alle kerkelijke activiteiten. Als kerkelijke gemeente waar Jezus Christus centraal staat, zijn we er ook van bewust dat ook binnen onze gemeente grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik voor kan komen. Mede hierom is dit beleidsstuk opgesteld, waar de basis van het hebben van een veilige gemeente in gewaarborgd wordt en waarin beleid voor bewustwording wordt beschreven, met name in contacten waar machtsongelijkheid voor kan komen. Hierbij valt te denken aan machtsverschillen tussen groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, tussen ouderling en pastoraat, tussen diaken en cliënt, tussen vrijwilliger voor hand-en-spandiensten en gemeentelid. Dit beleidsstuk geeft handvatten om machtsmisbruik, en mogelijk grensoverschrijdend gedrag, te voorkomen.

Naast het schrijven van dit beleidsstuk is het dan ook essentieel om dit onderwerp regelmatig in de gemeente terug te laten komen. Dat kan zijn binnen kerkenraad, binnen het jeugdwerk via de jeugdraad, kringwerk, als ook binnen de erediensten.

De kerkenraad vindt daarom afspraken over de manier van omgaan met elkaar belangrijk, omdat alle leden van onze gemeente zich veilig moeten kunnen voelen. Dit kan alleen als men elkaar in zijn/haar waarde laat en elkaar met respect behandelt. Dit betekent dat wij in onze kerkelijke gemeente alle vormen van ongelijkwaardige behandeling zoals, pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische, seksistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten, ontoelaatbaar vinden.

2. Preventie

2.1 Instrumenten voor een Veilige Kerk

Om de Veilige Kerk binnen onze gemeente handen en voeten te geven, zullen we het volgende meenemen:

- Benoemen van maximaal twee vertrouwenspersonen die zichtbaar zijn voor gemeenteleden, laagdrempelig te benaderen zijn en functioneren als ‘ambassadeurs’ voor veilige gemeente en veilig jeugdwerk (een taakbeschrijving is te vinden in bijlage 1).
- Zorgvuldige selectie van vrijwilligers en hun geschiktheid periodiek vaststellen. Dit betekent bijvoorbeeld dat nieuwe vrijwilligers binnen het jeugdwerk eerst binnen de jeugdraad besproken worden, en dat ondersteuning in het pastoraat via de kerkenraad ook goedgekeurd zal moeten worden.
- Voor vrijwilligers, predikant en kerkelijk werker is het essentieel dat er een gedragscode ondertekend wordt, passend bij de functie. De gedragscode van de predikant en kerkelijk werkers is hier te vinden. De gedragscode, en bijhorende omgangsregels, voor vrijwilligers is te vinden in Bijlage 2.
- VOG's vragen aan vrijwilligers en beroepskrachten van 18 jaar en ouder die werken met minderjarigen en mensen in een kwetsbare positie. Hier vallen de volgende personen en groepen onder:

- Alle ambtsdragers
- Alle anderen die namens de gemeente pastorale taken hebben, zoals pastoraal medewerkers.
- Mensen in functies die daarmee op regelmatige basis (bege)leidinggeven aan minderjarigen of kwetsbare mensen zodat een persoonlijke band kan ontstaan. Denk hierbij aan:
 - Catecheten
 - Clubleiding
 - Oppasleiding
 - Kindernevendienstleiding
 - Leiding Bijbelvakantieclub
 - Andere jeugdwerkers
 - Bezoekwerk
- Mensen in functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is met minderjarigen of kwetsbare mensen
- Vertrouwenspersonen
- Mensen in overige functies waarbij de genoemde verklaring door de kerkenraad als zinvol preventief middel wordt geacht.

2.2 Interventie

Hieronder zijn de routekaart voor vertrouwenspersonen en plaatselijk meldprotocol te vinden.

- [Routekaart voor plaatselijke vertrouwenspersonen](#)
- [Meldprotocol - Model voor gemeenten bij meldingen over grensoverschrijdend gedrag](#)

3. (Na)zorg

Naast preventie van grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik is het essentieel dat er ook juiste (na)zorg wordt verleend in de gemeente. Hierbij valt te denken aan het rekening houden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden in de preek en liturgie (woordkeuze in gebeden, liedkeuze).

Daarnaast is het van groot belang dat er juiste nazorg en pastorale zorg wordt gegeven aan slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente. Ook is het van belang om nazorg en pastorale zorg geven aan daders van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente. Dit kan niet dezelfde persoon zijn die het slachtoffer begeleidt.

Sommige gemeenteleden zijn slachtoffers of daders van incest, huiselijk geweld, vormen van machtsmisbruik en bedreigende situaties in het werk (ambulancepersoneel, militairen, politie, werkenden in de zorg en hulpverlening) of elders of van criminaliteit. Ook voor hen willen we een veilige gemeente zijn, en zij willen gehoord, gezien en erkend worden. We hebben vaak de neiging weg te kijken of niet het geduld op te brengen hen blijvende aandacht en zorg te geven.

4. Communicatie

Op de website van de Hervormde Gemeente van Hazerswoude-Dorp zullen de contactgegevens van de vertrouwenspersonen van onze gemeente zichtbaar zijn. Ook is dit beleid Veilige Kerk op

de website van de kerk geplaatst worden. Daarnaast zal ook de vertrouwenspersoon binnen onze gemeente aangeduid worden binnen de gemeenteapp.

5. Vasthouden van beleid

Beleid vormen is één ding, beleid vasthouden en handhaven is minsten net zo essentieel. Daarom zal het thema Veilige Kerk ook jaarlijks op de kerkenraad besproken worden, waar ook de Vertrouwenspersoon van de gemeente voor zal worden uitgenodigd. Daarnaast zal het thema ook binnen het jeugdwerk jaarlijks terugkomen, waarnaast de vertrouwenspersoon ook de vertegenwoordigers van het jeugdpastoraat aanwezig zijn.

Daarnaast zal de kerkenraad er zorg voor dragen dat ook tijdens de erediensten dit onderwerp op meerdere momenten per jaar terugkomt.

Bijlages

Bijlage 1: Taakbeschrijving vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon heeft een aantal taken en evengoed een aantal ‘niet-taken’. Het is belangrijk om beide te vermelden om de juiste verwachtingen te scheppen.

Taken van de interne vertrouwenspersoon:

- **Opvang en begeleiding:** De vertrouwenspersoon functioneert als eerste aanspreekpunt voor mensen uit de gemeente die iets willen melden of zich zorgen maken over ongewenste omgang, grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik. De vertrouwenspersoon is verplicht tot geheimhouding van de in vertrouwen versterkte informatie.
- **Adviseren:** Na het eerste contact wordt de aard, ernst en omvang van de klacht met melder besproken en wordt er geadviseerd over een eventueel vervolgtraject.
- **Signaleren:** De vertrouwenspersoon geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad rondom het thema Veilige Kerk.

Wat doet een vertrouwenspersoon niet?

- Doet niet aan waarheidsvinding.
- Gaat zelf niet op onderzoek uit.
- Is niet de oplosser van het probleem.
- Is geen mediator.
- Is geen therapeut, pastorale medewerker, geen advocaat en geen onderzoeker.

Bijlage 2: Gedragscode

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven. Als Hervormde Gemeente van Hazerswoude-Dorp onderschrijven wij dit en daarom gebruiken wij onderstaande gedragscode voor vrijwilligers (gebaseerd op het model Gedragscode op de [website van de PKN](#)).

Voor een veilige gemeente zijn we samen verantwoordelijk. Met elkaar spreken we daarom deze gedragscode af. Voor iedereen binnen en buiten onze eigen gemeenschap zijn we hierop aanspreekbaar. Deze gedragscode is opgesteld ter bescherming van alle leden van de kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf. Deze gedragscode geldt voor alle vrijwilligers op elk terrein van het kerkenwerk.

Deze gedragscode wordt bij de benoeming of aanstelling aan de vrijwilliger overhandigd en met haar/hem besproken. De vrijwilliger wordt tevens geïnformeerd over het beleid veilige gemeente. De vrijwilliger verklaart zich door de acceptatie van de taak c.q. functie akkoord met de inhoud van de gedragscode vrijwilligers en het beleid veilige gemeente.

1. Veilige omgeving

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

2. Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen.

3. Geheimhouding

We gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke (waaronder persoonlijke) informatie of gegevens van anderen, waaronder alles waarop onze geheimhoudingsplicht betrekking heeft.

4. Persoonlijke integriteit

We respecteren de rechten van de ander. We berokkenen de ander geen schade. We gebruiken geen fysiek of mentaal geweld.

5. Lichamelijke integriteit

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit. We zijn terughoudend in fysiek contact.

6. Privacy

We respecteren de privacy van de ander.

7. Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander. We praten met respect over de ander, ook via de sociale media. Ook wanneer de ander niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen.

8. Financiële belangen

We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als bij het doorgeven.

9. Seksueel misbruik

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties. Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

10. Een cultuur van openheid

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken. Wanneer we aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen we contact zoeken met een van de vertrouwenspersonen.